Ч. 180 (13.419). Львів, четвер 13. липня 1933. Poukiową opłatę zapłacono ryczałtem. Рік LIV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло“, Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 СОТ.

На передодні нових труднощів.

(Від нашого кореспондента.)

Париж, 5. липня 1933.

З економічної конференції в Льондоні, яка мала, мовляв, упорядкувати світову економію, вийде — чого доброго — ще більший непорядок у господарському житті як не світа цілого, то бодай нашої старої Европи. Чи вийде з неї щось справді путнє для світа нового, для Америки, теж доволі сумнівне.

На всякий спосіб Америка, тобто її президент Рузвельт, рішається піти своїми стежками, залишаючи (або бодай вдаючи з себе, що буцім то залишає) Европу на ласку Божу.

Вчорашня заява президента Рузвельта проти самого навіть принципу стабілізації гроша, означає — щодо цього ціла без виїмку преса тутешня й льондонська вповні згідна, постанову Америки пуститися на свої шляхи — до гараздів, чи за авантюри — хто це може вгадати! А що Злучені Держави своєю господарською потугою уявляють собою рішаючий елемент у рівновазі валютових вимін і міжнародніх кредитів, то світ цілий відчує наслідки американського рішення.

Причини американського рішення нікому не тайні: охота полекшити тягар довгів державних, громадських і приватних шляхом пониження вартости гроша: надія викликати тривку віднову торговлі й промислу, заставляючи горожан, щоби хоч-не-хоч купували товари й добра з остраху, що інфляція обезцінить їх капітали й ощадности; нарешті й демагогічний намір підлеститися спекуляційним нахилам американської людности — тому самому спекуляційному темпераментові американського загалу, проти якого не так давно тому гремів був попередній президент Гувер...

Нині здійснилося те, чого побоювалися европейські економісти від самого почину льондонської конференції: що вона заломиться на внутрішній американській політиці.

До цього слід ще додати, що безоглядний рух президента Рузвельта і його дорадників проти предложень валютової стабілізації толкуються французькими колами як недвозначний маневр проти континентальної Европи взагалі і проти Франції зосібна. Тут ніхто вже не сумнівається в тому, що американці дивляться на Францію з антипатією з кожним днем більшою, яка не втаває поглиблюватися від хвилі, коли Франція відмовилася платити воєнні довги. Але й проти Великої Британії націлений американський почин — за те, що Велика Британія спробувала замкнути свої ринки американському вивозові своїми угодами з домініями від конференції в Оттаві. Також і проти Японії звертається постанова президента Рузвельта — тієї Японії, якої торговля й промисл з кожним днем успішніше випирає американського соперника з ринків Далекого Сходу й Тихого Океану...

Америка стогне під вагою крізи вже три роки; за той час американський горожанин встиг вмовити в себе і твердо повірити, що джерела тієї крізи треба шукати не в чому іншому, як лише в якійсь всесвітній змові заздрих соперників проти американського гаразду. І нині американець насильно відкидає всяку думку, навіть уявке підозріння зовнішнього напору й чужосторонніх порад.

Які наслідки передбачують французькі економісти від виступу през. Рузвельта?

Передовсім вони передбачують щораз глибше пониження вартости й ціни американського доляра.

Означити заздалегідь рівень, до якого доляр зійде, покищо не можливо. Правда, тутешні фінансісти здогадуються, що през. Рузвельт хоче понизити доляра, до половини його первісної вартости, та що він сподівається осягнути цей „ідеал“ десь з початком осени, коли европейські закупна американських сирівців будуть платні і коли рахункова білянс буде цалвао корисний для Америки. При допомозі великих виплат сторонніх довжників, доконаних в осени, американський скарб сподівається легко устійнити новий курс доляра.

Все те правда, кажуть тутешні знавці, але розпутаність американської спекуляції тай неминуча втеча американських капіталів за кордон можуть до того часу взяти такий швидкий розгін, що не буде сили, яка моглаб його кермувати й гальмувати.

Зменшаючи до половини вартість доляра, американці числять на те, що сам уже механізм вирівнування цін товарів до понижуваної вартости паперового гроша дасть їм доволі довгий період штучної звишки, протягом якого вони зможуть дешево випродати свої величанські припаси сирівців і збіжа тай виперти своїх суперників із закордонних ринків.

Супроти цього тутешні економісти завважують, що наслідком спекуляції й утечі капіталів звишка американських цін доконується значно швидше ніж іде знижка доляра. Ця звишка внутрішніх цін заздалегідь стає поперек рахункам на масовий збут за кордоном.

Так чи інакше, а можна, здається, вже нині сказати, що замість ліку на всесвітню господарську крізу льондонська конференція готова принести нові чинники розкладу. Супроти небезпеки соціяльних переворотів теперішні керманичі Злучених Держав мабуть хотілиб розбудувати величезний національний капіталізм. Одначе на початок вони щораз більше ізольовують свою країну тай ще й визивають до господарсько-фінансової боротьби Англію з одного боку, Францію й держави золотої виміни з другого.

Політична ситуація виясноюється.

(Clara facta claros faciunt inimicos.)

ВИДАВНИЦТВА П. ТИКТОРА І РЕД. ПАЛІЇВ.

У часі відсутности ред. Паліїва розгорілася в гострій формі боротьба між мною як головним секретарем УНДО і УНДО-м з одної сторони та часописами п. Тиктора з другої. Цю боротьбу спричинила нібито моя стаття п. н. „Треба протиділати“. У тій річевій і спокійній статті закинув я часописам п. Тиктора, що вони полюють на нездорову політичну сензацію, що вони заняли хитке становище у справі свята „Українська Молодь Христові“ і що вони не осудили подій, які мали місце у часі відкриття нагробника Івана Франка. Вкінці вказав я на небезпеку залежности преси від одної особи. Ні на один із тих замітів по нинішній день відповіді нема, а зате у низці статтей повела преса п. Тиктора неперебірчивий у засобах наступ на мене й на УНДО, називаючи провід УНДО клікою, опортуністами, угодовцями і т. п.

Годі було припустити, що ред. Паліїв, б. посол і теперішній член Центрального Комітету УНДО буде солідаризуватися з кампанією в такій формі і веденою такими способами, якими повели її часописи п. Тиктора. Навіть найближчі політичні приятелі ред. Паліїва, ті самі, які по Народньому Зїзді проголосили у пресі свою опозиційну заяву з дня 26. березня 1932 р., коли на засіданні Центрального Комітету обговорювано справу часописної кампанії видавництв п. Тиктора, то ні словечком не виступили в їх обороні, а що більше — деякі з них у приватних розмовах беззастережно осудили способи боротьби тих часописів, а зокрема „Комаря“.

СТАНОВИЩЕ РЕД. ПАЛІЇВА.

Тимчасом ред. Паліїв, по виході з тюрми у двох статтях п. н. „Щоби було ясно“, поміщених в числі 148 і 149 „Нового Часу“ остаточно коронує себе на лідера опозиційної групи і складає подяку п. видавцеві Тикторові і співробітникам „Нового Часу“ за те, що цей часопис з послідовністю в часі його відсутности продовжував його політичну лінію.

Ред. Паліїв не відмежував себе від усіх полемічних статтей часописів п. Тиктора, а тимсамим вповні і без ніяких застережень перебрав на себе моральну відповідальність (як „лідер“ опозиції) за часописну кампанію і засоби цієї кампанії, які поведено проти партії. Таким чином ред. Паліїв (бувший посол і до останнього часу член Центрального Комітету УНДО) зсолідаризувався з такими демагогічними і негідними способами боротьби, як називання проводу УНДО клікою, що має на оці тільки свій матеріяльний інтерес, і такими засобами боротьби, яких ужито в „Нашому Прапорі“ і в „Комарі“. Що більше, ред. Паліїв зсолідаризувався зі становищем часописів п. Тиктора і в справі Свята „Українська Молодь Христові“ і в справі подій у часі відкриття нагробника Івана Франка.

Таким своїм становищем ред. Паліїв звів до дуже низького рівня свою „ідеольогічну“ опозицію

ОПОЗИЦІЯ ВНУТРІ ЧИ ЗОВНІ ПАРТІЇ.

Отвертий лист до мене з дня 4. липня ц. р., поміщений в ч. 149 „Нового Часу“ підписало 8 осіб, членів редакційної колегії видавництв п. Тиктора. З тих 8 осіб тільки ред. Паліїв і ще одна особа є членами партії УНДО. Ця редакційна колегія веде часописну боротьбу з УНДО. Це є та опозиція, якої „лідером“ зве себе п. Паліїв. Цим своїм потягненням, як також солідаризуванням із часописною кампанією п. Тиктора ред. Паліїв перестав бути опозицією внутрі партії, а став опозицією поза партією. Цим самим поста-

VI-1 Pr. 340/33. Wyciąg z protokołu wspólnego po
siedzenia niejawnego. Sąd okr. we Lwowie, Wydział VI
karny, w składzie: Wicepr. J. Antoniewicz jako Przewodni-
czący, sędziowie okr. A. Jogodziński i Dr. L. Dworzak, w
sprawie konfiskaty czasop. „Dilo“, — na posiedzeniu nie-
jawnem dnia 7. lipca 1933. po wysłuchaniu zdania Proku
ratora postanawia uznać za usprawiedliwioną dokonaną
dnia 4. 7. 1933. przez Starostwo Grodzkie konfiskatę cza-
sopisma „Dilo“, Nr. 173 z 6. 7. 1933. zawierającego 1) w
art. pt. Po dorozi na Makiwku 1. lypnia 1933 r. w ustę
pach od słów: wsi wony... do słów: w Lisku... od: na sta-
cji... do: Lwowa... od: ich wsich... do: rozihnały... od:
jich tez... do: Tuchli... i od: bo z trioch... do: kordonu, —
znamiona wyst. z art. 170, 127 kk. — zarządzić zniszcze-
nie całego nakładu i wydać w myśl § 493 pk. zakaz dal-
szego rozpowszechniania tego pisma drukowego. Zarazem
wydaje się odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasop.
nakaz, by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w naj-
bliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie
tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w
§ 21 ust. druk. t. j. zasądzenie za przekroczenie na grzyw-
nę do 400 zł. Uzasadnienie: Ogłoszenie drukiem wymie-
nionego wyżej artykułu ma na celu tendencyjnem rozsie-
waniem wiadomości o zarządzeniach i zachowaniu się or-
ganów bezpieczeństwa co do uczestników uroczystości
ukr. w Tuchli — wywołać niepokój publiczny i publicznie
znieważyć władze bezpieczeństwa. — Wedle §§ 488, 489,
493 pk. i §§ 36, 37 ust. pras. jest zatem powyższe posta-
nowienie uzasadnione. Przewodniczący: Antoniewicz wł.
Protokolant: Pendyk wł. Za zgodność: (podpis nieczytelny)

вив себе поза рямці партії. Нема такої політичної партії у світі, яка могла би толерувати такий стан, щоби члени партії вели опозицію в партії при допомові посторонніх чинників.

ЧИ СПРАВДІ КОНФЛІКТ ДВОХ СВІТОГЛЯДІВ?

Ред. Паліїв у першій частині своєї статті „Щоби було ясно“ пише:

„На тлі лугової справи (підчеркую на тлі, бо лугова справа — це тільки інцидент) зарисувалися засадничі розбіжности у поглядах на тактику української політики. Бо йде про надто далекосяглі й засадничі справи, йде про те, якою буде політика УНДО на найближчі роки та чим буде УНДО?

З цього виходило би, що поміж ред. Паліївом і проводом УНДО заходять засадничі ріжниці у світоглядах. Не можу нічого позитивного про ту справу сказати, бо ред. Паліїв ані на засіданнях Центрального Комітету, ані в пресі не представив свого світогляду (кілька крилатих фраз не є світоглядом), аніяке зясував подрібно, якою має бути українська політика.

На засіданні Центрального Комітету дня 18. лютого ц. р. зайшов характеристичний інцидент. Ред. Паліїв критикував політику УНДО і доказував, що все, що діється, є зле. Один з присутніх зробив йому „Zwischenruf“ — „щож треба робити, щоби було добре? На цей „Zwischenruf“ відповів ред. Паліїв: „На те я не покликаний відповідати, бо на те є провід, щоби знав, що робити“. Досі не знаємо світогляду ред. Паліїва і ніхто не може вгадати, чи між світоглядом проводу і ред. Паліїва заходять ріжниці і які.

КРИЛАТІ СЛОВА — ДЕМАГОГІЧНІ ФРАЗИ.

Одно правда, а саме, що р ед. Паліїв не жалує кріпких слів на адресу проводу УНДО, називаючи його опортуністичним табором, колишньою автономістичною групою, угодовщиною, тощо. Це все є крилаті слова і демагогічні фрази. Такими самими фразами частують ред. Паліїва націоналісти. Слова і фрази ніколи не можуть заступити конкретних фактів, які доказували би силу слів.

ТРОХА ТЕОРІЇ

Ред. Паліїв прочитав твір соціольога Роберта Міхельса про партії і з нього пристосував до проводу УНДО і до мене той уступ, що у внутрішній боротьбі між більшістю й меншістю партії дуже часто більшість безпідставно поборює меншість тим, що закидує їй невідповідальність, крикунство і т. п.

На мою думку ред. Паліїв зацитував у відношенні до нашої внутрішньої боротьби невластиве місце з вище поданого твору. На мою думку заходить інший випадок. Соціольоґ Bluntschli „Charakter und Geist der politischen Parteien“, Fr. Naumann „Die politischen Parteien“ і Zygmunt i Felix Grossowie „Socjologja partji politycznej“, а зовсім певно й Міхельс, обговорюючи причини розломів унутрі партії, підносять, що часто причиною розлому є подражнена амбіція одного члена партії. Він, не маючи змоги заспокоїти своєї вибуялої амбіції звичайним способом, свідомо або півсвідомо критикує життя партії, з дрібниць робить справи програмові, кожне потягнення проводу для нього зле, оскільки це не сталося за його згодою.

Всіх тих, які знають ближче ред. Паліїва, прошу роздумати над тим, чи в даному випадку не заходить саме мною представлений факт.

Останні виступи ред. Паліїва вказують на мою думку вже не лише на його подразнену і вибуялу амбіцію, а правдоподібно і на мегальоманію. Вказувала би на те перша частина статті „Щоби було ясно“ і закінчення подяки ред. Паліїва з нагоди повороту з тюрми для своїх однодумців. Подяка звучить: „З нагоди мого повороту з тюрми одержав я численні привіти від **моїх** політичних однодумців. Не маючи змоги подякувати їм кожному зокрема, роблю це бодай цею дорогою і впевнюю їх, що доложу всіх сил, **щоби не завести їхніх надій**“. Ужиття слова „моїх“ а дальше зворот „щоби не завести їхніх надій“ вказували би на слушність мого погляду. Цісар Вільгельм II. уживав звороту „мої піддані“, ред. Паліїв говорить „мої однодумці“. І творець фашизму Муссоліні ніколи не висловлюється про свою особу так бундючно і самопевно. Але це мабуть тому, що Муссоліні не є „лідером опозиції“. Ті самі признаки виказує і найновіша стаття ред. Паліїва під наголовком: „На чисті води“. Бо прошу послухати:

„Бо вважаю, що я не маю права виступати з організації, якої я був співтворцем, до якої причалило доволі багато членів й наслідком моїх устних чи письменних перекону[вань] і [...] м. і. й завдяки тому здобула собі формал[ьно] провідне становище в громадянстві, а чужи[на] ту організацію ідентифікують з проводом [на]роду“. — Хіба це не вимовне?

НА МАРГІНЕСІ ОТВЕРТОГО ЛИСТА.

Не буду полемізувати з отвертим листо[м] і з його кріпкими словами. Зроблю лише о[дну] завваґу. Дивно мені, чому до редакційної [коле]ґії видавництв не зарахував п. Тиктор так[их] чільних співробітників як: Топольницький, [Ми]кола Голубець, Яворівський, Козак, Михай[ло] Струтинський. Оскільки мені відомо, то ні о[дин] з підписаних на листі не писав анонімних [поле]мічних статтей. Робили це особи, які не на[лежать] до редакційної колегії. Зрештою во[но] самозрозуміло, що видавець Тиктор може в[кож]ної хвилі виповісти працю кожному співроб[іт]никові з тої колегії, не виключаючи ред. Па[]ліїва, а коли так, то справа ідеольоґічної груп[и], на яку опирається ред. Паліїв має дуже кр[ихкі] підстави.

НА ЧИСТУ ВОДУ.

А всетаки добре сталося, що атмосф[ера] в УНДО прочиститься. Правда, боротьба вну[три] партії, а ще й до того ведена відомими засоб[а]ми є шкідлива з огляду загально-національн[ого] інтересу і з огляду на зовнішнє і внутрішнє [по]ложення українського народу. Однак не б[уло] іншого виходу. На кожний випадок я є певн[ий], що Українське Національно-Демократичне Об'єднання вийде з цієї боротьби скріплене.

Володимир Целевич.

Одна з причин самогубства Скрипника.

Всі галузі культурної, господарської та суспільної боротьби на вищому щаблі свого розвитку в межах поневоленої нації єднаються в спільним річищу національно-політичної боротьби. Це виразно бачимо тепер на радянській Україні. Бачить це й відпоручник московського уряду пан Постишев, який обвинувачує Нарком освіти України за „провалення постачання збіжжа на Україні в минулім році та труднощі в цьому році“. Яке відношення має справді в якій-сь державі міністерство просвіти до міністерства хліборобства? А на Україні одно відповідає за друге. А боротьба за національну освіту та збіжже українського селянства провадить до „такої протипартійної балаканини між окремими, а навіть досить відповідальними робітниками, що нібито ціла причина проривів у сільському господарстві України полягає в тім, що зліквідовано округи, а сотворено области спеціяльно з тою метою, щоби „покласти лапу на Україну та все зцентралізувати“. (Ізв. 22. 6).

Більш виразного опору московському урядові в межах комуністичної партії в умовах жахливого терору ДПУ справді тяжко вимагати.

По свідоцтву пана Постишева від українського ірідентизму не вільний і найвищий достойник Радянської України — Скрипник, „за широку спину“ якого ховались ворожі московському урядові елементи. З цього докору можна бачити, що протимосковський настрій ширших верств партії та її низів значно більші ніж у верхівці.

Не краще для московського уряду стоїть справа й з урядовим апаратом на Україні. Н[е]відомій українській пресі афері з Одеським Зернотрестом справа не скінчилась. „За опортуністичну бездіяльність та помирне відношення до буржуазно-кулацької практики Одеського Зернотресту постановлено розвязати бюро Одеського Обкому“. (Із. 27. 6). Але „Залогин працював не сам“. У Бериславськім зерносовхозі „переродженець Канов заховав від обчислення 1[...] га засіву“. Директор зерносовхоза „Красний Перекоп“ Шварц зазначив урожайність 4,5 сотнарів замісць 9,5 сотнарів. Провід Донецького Обласного Зернотресту з директором Медведенком на чолі станув отверто на протидержавний [шлях] зменшення виглядів на врожай. Облзернотрест передав зменшені совхозами цифри уповноваженому комісії для означення урожайности без н[і]яких уваг і санкціонував таким чином протидержавні стремління керовників совхозів...“ Ст[...]

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 13. ЛИПНЯ 1933.

ДАМЯН ГОРНЯТКЕВИЧ. 3)

Краса українських земель.

Голоси чужих і своїх.

ПІДЛЯШША І ХОЛМЩИНА.

„Вже на другомі місці я поставив би гуси на осінніх летах. Я описував ті лови за далеких водах Гориня, на борсуковецькому ставі. Але, щоби відчути весь їхній чар, треба покинути місто в станути в осінню ніч над зоряним ставом Волині.

„Такий стрілець, що не мріє про рекордову добичу, а бажає пізнати „екзотичне“ полювання в тій поліській глуші, буде менше стріляти в вбивати, а більше думати, бож від думання виводить дехто початок ловів. Думаючи, буде подивляти осінню красу тої багнистої й дикої поліської країни, яка навіть в тій порі має небуденний чар. Блакитна вода подобає на сині венецькі канали, а жовті стіни очерету пригадують золоті палати.

„Наглядним доказом зацікавлення чужинців екзотичною красою нашої закутини є факт, що мою книжку „В пущі“ переклали продовж одного року майже на всі европейські мови, а один французький критик зволив ласкаво написати про неї, що „вона відкрила чужині Полісся, так само, як Кіплінг колись відкрив тайни Індії“.

„Може і не припадком покладені тут поруч себе далекі собі країни Полісся й Індія. Англієць чи француз захоплюються таємничою принабою наших поліських гущавин, так само, як чаром індійських джунґлів. Бож одно й друге має для чужинного туриста чар екзотики й красу, яка не минає, а тревае в спогадах“.

Щож кажуть наші мандрівники про Полісся? Щоби не орудувати голословними фразами, покличуся на голос українського вченого, проф. Івана Зілинського, що вибрався туди в 1929 р. на діялектольоґічні досліди. Вислідом цієї виправи не були шумні слова в роді Ельсмонда, тільки богатий науковий матеріял. Перш усього зворушував проф. Зілинського чудовий, чистий спів громади хлопців і дівчат, що вечорами виходили на вулиці і піснею давали доказ своєї мистецької культури. Було в тих голосах щось, що довго ще шуміло в ухах дзвінким гомоном, мов голоси розспіваних дзвонів по росі. Той гомін мав у собі щось виїмкового, чого не стрічав Зілинський ніде більше, хоч знає добре цілу Україну. І ще одно: місцеве населення вже знає здебільшого хто вони, вживаючи нашої національної назви українець, але спопуляризували ту назву там — сельробівці, які енергійно підготовлювали для себе ґрунт. І це була їхня одинока заслуга! Решта йде на нас.

Підляшша не діждалося досі признань такого захоплення від поляків, як Полісся. Мені не вдалося найти у польській пресі ніяких замітніших згадок про цей терен. Зате наведу тут голос одного вчителя-земляка з листа до мене (з 16. 6. 1931.), з проґульки до села Дреглів, на південний схід від Межиріччя.

„Ми вибралися залізницею до Межиріччя, а звідти роверами через село Загайки до Дреглева. Тут ще перед селом побачили цвинтар й [...] Хрести ставлять такі високі, як у нас придорожні. І тут застали ми людей з[...]сіднього села Перещулки та з ними розба[лака]лись. Я дуже рада була, почувши їхню укра[їн]ську мову й негайно використала нагоду спов[ни]ти з ними діялектольоґічний квестіонар. Всі [ві]лянки відзначалися великою щирістю, на[віть] було як втішилися нами як українцями, [як] близькими собі людьми. Якби ми мали біль[ше] часу, то можна було довідатися неодно ціка[вого]. Їх свідомість загострилася справою „ревінди[ка]ції“ церков, а крім того саме на цьому тер[ені] поширюють „східний обряд“. Народню ноші н[е за]тратило місцеве жіноцтво, також наші [...] були одягнені приблизно так, як по подільськ[их] селах. Вишивки ніякої я не бачила“.

Щодо Холмщини, то ми звикли чомусь [вва]жати її напів спольонізованою країною, [...] під впливом уніяної акції. Одначе так не є. [Про]сто клясичним документом теперішніх [...]нальних настроїв на Холмщині є допис учит[еля] поляка Йосифа Макаця, поміщений у журн[алі] „Гасло“, видаваному кандидатами учительс[ької] семинарії в Сідльці (з 1931. р. ч. 28.). Цю стат[тю] ку п. з. „На стійці“ подаю в цілости.

„Холмщина — як гарно звучить це сло[во] озолочене сяйвом слави, геройства уніто[ських] душ, катованих злочинними москалями [...] там працюю.

Може 10 кільометрів на південь від Х[олма] розсілося тихе сільце серед тіні вільх, а [над] ними мерехтить здалека блискуча баня цер[кви].

Прегарна тут околиця. Літком чи зимо[ю], навіть в осінню зливу є тут куди краще, [як в] нашому, засипаному пісками, Підляшші. Т[ож не] сподівався я ніколи, щоби тутешний народ [був] зовсім інший від тихих, а спокійних підляшан.

Село, де працюю, це село чисто україн[ське].

совхози сховалися за „широку спину" директо-ра Зернотресту. Справу передано обласній про-куратурі, яка має закінчити доходження за 2—3 дні. Ударним порядком!

Таких інформацій про викриття „протидер-жавних стремлінь" на Україні можна знайти у більшовицькій пресі дуже багато. Скільки їх по-лишилося невикритими, про те можна буде при-близно довідатися в осені з того, скільки збіжа пощастить московському урядові витягнути з України.

Коли наставлені більшовиками директори, переважно члени комуністичної партії, виявля-ють такі протидержавні стремління, то легко со-бі уявити, що робиться в самих совхозах та кол-хозах. Але деяке представлення про це дає і сама більшовицька преса. Наприклад: „У До-линськім районі Дніпропетровщини вночі хтось зі злодійським поспіхом викосив частину засі-ву. Недостиглої пшениці не повезеш до млина, але вона здасться на годівлю худоби. Викосили пшеницю в селі Боковім та в селі Ганнівці. Зя-вилась „парикмахери" різаки колосів біля само-го районного центру — Долинської. На полі Ка-шарського сільсовіту два дні паслося 72 голів худоби. Справу розглядає прокурор, але він не в стані звернути 32 га пшениці... Треба передо-всім оборонити урожай на полі від крадежи та підпалів. На 100 га треба ставити не менше 4 кінних вартових. Рішено зобовязати всі колхо-зи, які обслуговує Долинська МТС, мати на по-лі приготовані плуги, щоби в разі пожежі пере-орати поле та відтяти шлях вогню. Мають бути також приготовані бочки з водою, ведра, гаки. МТС зажадала також від колхозів, щоби було уряджено охорону особистого майна колхозни-ків — хат, городів, садів..." (Ізв. 23. 6).

Яку армію кінних та піших вартових треба на охорону збіжа*) по цілій Україні, можна со-бі приблизно обчислити. А коли „партійні орга-нізації на Україні засмічені петлюрівськими, махнівськими та білогвардійськими елемента-ми", коли „директори стали на протидержавний шлях та санкціонували протидержавні стремлін-ня провідників колхозів", то чому сотки тисяч вартових на ланах України мусять бути вірними посіпаками московського уряду?

Щоби зрозуміти ті божевільні відносини, які панують тепер на Україні, та ту розпучливу боротьбу, яку провадить населення України про-ти московської навали, треба не забувати, що хліб є там тепер єдиною міркою всіх вартостей. Гроші не значать нічого, і їх не хоче брати сам уряд. Цього року вперше мають платити колхо-зи МТС натурою; за всі головні полеві роботи платиться 20 проц. цілого врожаю. З цього ли-шається самим Стаціям лише 5 проц., „всеж ін-ше зерно до останнього кільограма має бути здане державі". З причини того, що колхози бороняться всіми засобами від такої „допомо-ги" МТС, уряд надав 25. червня умовам між кол-хозами та МТС „силу закону, чим завдано рішу-чий удар протидержавним тенденціям окремих колхозів". (Ізв. 27. 6). На Україні організовано 617 МТС, відносно без порівнання більше ніж на Московщині. Отже можна собі уявити, яка запекла боротьба провадиться за збіже між кол-хозами та МТС з одного та між МТС і москов-ським урядом з другого боку.

Коли пан Г. Петровський не зважаючи на сумну долю свого товариша Скрипника всеж вимагає в „Ізв.", щоб „Україна вийшла на пере-дові позиції" постачання збіжа, то невідомо, з кого він глузує, з самого себе, чи з москов-ського уряду. Можна думати, що він глузує всеж з московського уряду, бо він твердить, що свої дотеперішні „успіхи" Україна завдячує то-му, що їй на поміч прислали з Москви таких то-варишів, як пп. Постишев, Хатаєвич та Веґер. І треба побоюватися, що пан Петровський не-забаром відпокутує свої дотепи відносно Пос-тишева та інших московських резидентів на У-країні. Тим більше, що в його дотепах є велике зерно правди.

Несамовита московська політика безмежно-го визиску, терору та переслідувань на Україні помагає безперечно населенню витворити єди-ний протимосковський фронт від Скрипника до найбільш несвідомого колхозника. Чого не мог-ли доконати національні українські партії, то доконують тепер па[?]ове Постишеви, Хатаєвичі та Ваґери. Україна їм їх служби не забуде й від-дячиться належно.

М. Данько.

*) Тепер на Україні має бути засіяно 27.367 тисяч гектарів. Коли числити лише кругло 20 міліонів гк., то на охорону їх треба 800.000 вартових на конях. Але та-кої кавалерії СРСР не має.

(в оригіналі уживає автор скрізь слова україн-ський), наставлене вороже до всього, що поль-ське а спеціяльно до школи. Я сам мав уже випадок — а було це на пару день перед вибо-рами — коли на мурі школи появився напис: „Геть із польською школою. Нехай живе вільна Україна!"

Що робити? Тяжка справа, треба працюва-ти. Щобя я мав хоч одного товариша, а тут самі товаришки, хоч і вони придадуться часом. За-чав я суспільну працю й працюю. Ба, я є навіть головою „Пожежного товариства", а крім цього заснував із власного почину „Кружок сільської молоді". Помагає мені в тому піп. Господи, що за препогана поміч!

І коли я виставив дві польські комедії, які відай добре вийшли — це думка моїх товаришок, — піп у реванжі поставив негайно свої україн-ські „Сватання на Гончарівці" (в оригіналі „Swatne na Янучаривце"!), але на превелике здивування й чималу мою радість людям біль-ше подобався польський „Жид у бочці", ніж „Сватання".

Тепер підготовляю з молодими знову дві польські комедії тому, що вони найбільше під-ходять легкістю змісту й блискучим гумором.

Молодь живо цікавиться організаційним рухом, але щож, щоби ця організація була хоч трохи українська й одного разу зажадали від мене на вібранні кружка, щоби я говорив до них по українськи. Сміх і лють розбудили в мені ті слова, але годі, це давній відгомін. Тутешній народ сильно освідомлений і на кожному кроці зазначує, що не [?] поляками, лиш українцями, та жадає свободи"

(Продовження буде.)

—o—

Національ-соціялістична партія в Польщі.

Польські національ-соціялістичні діячі но-силися вже від кількох літ з думкою створити в Польщі кадри національ-соціялістів. Тепер, коли в Німеччині переміг Гітлер, вони почали живі-шу діяльність і кілька днів тому зїхалися до Лодзі з метою обговорити основні справи та під-найти для партії назву. Після довгих нарад, у яких пропонували деякі назвати партію просто національ-соціялістичною, перемогла думка біль-шости, що й назвала новий табор Партією Пра-ці. Національ-соціялісти видавали вже давніше свій ідеольоґічний місячник; тепер почали вони видавати в Познанщині свій щоденник, що має дивовижну назву „Одна Карта". Знаком націо-нал-соціялістів Польщі буде лискавиця, кольо-ром — вишневий, гаслом — „Впеэід!" У про-грамі передбачує нова партія „ліквідацію ос-танніх залишків епохи, що гасне, усунення „зшежиткуф" і створення на їх руїнах нового матеріяльного й духового руху. Становище пар-тії до жидів виразно антисемітське, в суспільних справах ярко радикальне.

Чи житиме ця нова ластівка, може в не-зручне наслідування Гітлера— побачимо.

Невідома доля льондонської конференції.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Монетарна комісія кон-ференції ствердила, що вести дальші наради без одноғідности годі та вибрала редакційну комі-сію, до якої ввійшло по 5 осіб з кожного боку, під проводом американця Кокса. Ця комісія бу-де в дійсності конціляційною комісією, що ма-тиме важке завдання погодити обі сторони та устійнити спільний текст внесків. Як ходять вістки, конференція радитиме 2 тижні в комі-сіях, потім 26. ц. м. збереться на пленум, вибе-ре президію з 16 осіб, як орґан для порозуміння та відложить наради на 2 місяці.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Підчас дебати над льондон-ською конференцією в анг. парляменті заявив Чемберлен, що ця конференція почалася була дуже добр, але те, що Зл. Держави покинули па-ритет золота, викликало розбіжні думки делеґа-цій ріжних держав. Питання стабілізації валю-ти прийшло внаслідок цього зразу в нарадах конференції, стало засадничим питанням і за-ґальмувало її хід. Заґальмувало теж наради конференції те, що през. Рузвельт відкинув пер-вісну деклярацію конференції, але це не було ще смертельним ударом для неї. У справах, що цікавлять цілий світ, мусить заіснувати згода. Конференції не можна переривати з приводу штучної обнижки курсу доляра й не сміє вона теж з тієї причини вирішувати деякі справи за скоро. „Ми прямуватимемо до того — закінчив Чемберлен свою промову, щоби у світі запану-вало загальне довіря".

ПАРИЖ, 11. 7. ПАТ. Як повідомляє „Ма-тен", рада міністрів вирішила, що Франція не виофається з економічної конференції і брати-ме участь в нарадах над усіми справами, з ви-їмком справи валют.

Як пропав і врятувався Матерн.

Подробиці катастрофи великого летуна.

МОСКВА, 11. 7. ПАТ. Подробиці катастро-фи Матерна виглядають так: Дня 14. червня Ма-терн вилетів з Хабаровська на північ. На 14-ій годині лету летун завважив, що мотор шалено нагрівся і він рішив осісти. Шукаючи відповід-ного місця, рішився летун осісти на горбоватому терені в тундрі, у віддалі 100 км. від оселі Ана-дір, 4 км. від лівого допли善 ріки Анадір. Під-час осіду апарат перекинувся, а Матерн легко поранився. Матерн найшовся у безлюдній і ди-кій околиці. Шукаючи якоїсь живої людини, блукав він 8 днів вздовж ріки, харчуючись шоко-лядою й сухарями. Ці засоби за три дні вичер-палися і Матернові доводилося важко добува-ти поживу. Одного дня доглянув він на ріці чо-вен, давав йому знаки, але його не запримітили. Девятого дня летун перебрався над ріку, де збу-дував собі колибу та перебув у ній ще 6 днів. В ночі 29. червня побачив він знову два човна, що на цей раз доглянули сиґнали Матерна. Бу-ли це чукчі, що забрали Матерна до свого табо-ру, віддаленого від с. Анадір 80 км. Відпочавши кілька днів, пішов летун з чукчами до рибаль-ської оселі на березі моря, віддаленої 20 км. від Анадіру, там зустрів радянську прикордонну сторожу, а ця відвела його знову до Анадіру. Коли оглянули літак, виявилося, що пропелер у ньому зігнений, праве крило поломане, коле-са розторощені. З доручення летуна забрала сторожа мотор й апарат, що показував напрям лету, залишаючи все інше на місці катастрофи. Опісля Матерн вернувся до Анадіру, де ніхто не міг з ним по англійськи порозумітися

—o—

Новий самоуправний закон.

ЗАГАЛЬНІ ЗАВВАГИ.

В дні 13. липня ц. р. входить у життя закон з 23. березня 1933 р. про частинну зміну устрою територіяльної самоуправи (В. З. П. Р. ч. 35. поз. 294), що торкається організації і компетенції самоуправних установ на селі, в місті та в по-віті і обовязує в цілій Польщі за винятком шлеського воєвідства. Згаданий закон не касує в цілости всіх дотеперішніх самоуправних за-конів, а тільки деякі з них напр. в Галичині гро-мадський закон для містечок з 1896 р. — і то щойно за рік, — а вже від 13. липня ц. р. вибор-чу ординацію для громад з 1866 р. та закон про повітову репрезентацію і виборчу ординацію з 1866 р. Новий польський самоуправний закон містить у собі не лише постанови матеріяльно-го громадського права (так сказатиб — громад-ську конституцію), але рівночасно і засади ви-борчої ординації, полишаючи означення подро-биць виборчої техніки міністрові внутрішніх справ або до появи так званого виборчого ре-ґуляміну, який щойно буде оголошений. Так само мають надалі правну силу оба галицькі гром. закони, для сіл з 1866 р. і для міст з 1889 р. з тими змінами, які пізніше введені або, які вво-дить теперішній закон. Очевидно, текст тих за-конів буде тепер зовсім інший, а оголосить йо-го президент держави. Того всього досі не ого-лошено і тому-то покищо не може вийти окре-ма книжка з подрібними вияснениями про но-вий самоуправний закон. А всеж треба зазнайо-митися з його оголошенними постановами вже нині, бо вони дотикають найважнішої ділянки нашого правно-публичного життя на місцях і в повітах, якого основна перебудова розпічнеть-ся небавком і завершиться щойно за два роки.

Закон обіймає 130 статтей у трьох главах. Перша глава містить постанови, спільні для ці-лої держави з винятком шлеського воєвідства і складається з 10 розділів в статтях від 1—74; друга глава обіймає постанови щодо поодино-ких обшарів держави в трьох розділах (ст. 75 до ст. 101); врешті третя глава приносить пере-ходові і кінцеві постанови у двох розділах (ст. 102 до ст. 130). Хто бажав би зазнайомитися з автентичним текстом, може замовити собі в ад-

міністрації Dziennika Ustawy у Варшаві (конто чекове П. К. О. Ч. 30130) Dziennik Ustaw з 13. травня 1933 ч. 35 за ціну 75 сотиків, які може переслати і почтовим переказом.

ВОЛОСТЬ, МІСТО І ПОВІТ. КАДЕНЦІЯ.

На майбутнє вводить закон по селах тільки збірні громади, звані по польськи ґміни, по українськи волости, які вже тепер на основі давнього російського права істнують в центральній Польщі і на українських північно-західних землях. Волости будуть обіймати кілька більших, або кільканацять менших дотеперішніх громад або малих містечок з числом мешканців нижче 3.000. Містечка з числом мешканців понад 3.000 будуть творити самостійні одиниці міські громади (без сіл) і підлягатимуть у Галичині громадському законові для міст з 1889 р., зате галицькі волості будуть і надалі підлягати галицькому громадському законові з 1866 р. Повна перебудова має прийти найдальше до двох літ. Дотеперішні галицькі сільські громади і містечка з числом мешканців нижче 3.000 перестають істнувати як самостійні самоуправні одиниці і їх управлення перейдуть на волость, що буде найнижчою самоуправною одиницею. Громади (по польськи gromady) задержать управу своїм майном і фондаціями. У волості ухвалюючим і контролюючим орґаном є волосна рада (rada gminna), у містах міська рада (rada miejska), а в повітах повітова рада (rada powiatowa). Управним і виконавчим органом є у волостях волосна управа (zarząd gminny), в містах міська управа (zarząd miejski), в повітах повітовий виділ (wydział powiatowy). На чолі волосної управи стоїть війт, міської управи бурмістр, у містах, виділених з повітів президент. Заступником війта є підвійт, бурмістра віцебурмістр, а президента міста віцепрезидент. До волосної управи крім війта і його заступника входять ще лавники, а так само і до міської управи (теперішні асесори).

Каденція волосних, міських і повітових рад, а також волосних і міських управ та повітових виділів тревае пять літ. Радні і лавники покликані з листи заступників, або з доповняючих виборів, урядують тільки до кінця каденції, про яку була мова вище. Фахових (заводових) членів волосної або міської управи вибирають на 10 літ. Члени волосної і міської управи або повітового виділу урядують аж до хвилини складення нововибраного органу.

ПРАВО ВИБОРУ І ВИБИРАЛЬНОСТИ.

Право вибору (активне виборче право), наскільки виконується його безпосередно, а це буває тільки при виборах до громадських і міських рад (до волосних і повітових ні) — має кожний польський громадянин без ріжниці полу, що до дня розпису виборів скінчив 24 літ, на даній самоуправній території мешкає найменше від одного року перед днем означення виборів і не втратив виборного права до сойму. Вимога однорічного замешкання не дотикає того, хто на даній території є власником або посідачем нерухомости, державним або самоуправним службовиком та їх родин, наскільки були там присутні перед днем означення виборів. З військових осіб тільки професійні з чинної служби мають активне виборче право, себто можуть голосувати, але не можуть бути вибрані. Непрофесійні військові чинної служби (отже ті, що відбувають військову повинність) не мають права ані вибирати, ані бути вибраними.

Право вибирання припиняється для особи на час карного поступовання за злочини, за які суд судить утратою громадських прав, і то від хвилини, коли почалося слідство, а в карному поступованні без слідства — від доручення акту обвинувачення.

Пасивне виборче право до всіх самоуправних установ мають польські громадяни без ріжниці полу, що скінчили 30 літ життя. Членом ради міської і повітової, міським лавником, війтом, підвійтом, бурмістром і віцебурмістром, або членом повітового виділу можуть бути вибрані тільки такі особи, що у слові і в письмі володіють польською мовою. Член повітового виділу мусить мати відповідне практичне підготовлення, а „незаводовий“ бурмістр у містах понад 5000 мешканців і заводові лавники мусять мати відповідні кваліфікації. Члени волосних і міських управ, солтиси і підсолтиси не можуть бути членами повітового виділу.

Новий самоуправний закон полишає непорушними мовні постанови закону з 31. липня 1924 (В. З. П. Р. ч. 73 поз. 724) про державну мову і мову урядування державної і самоуправної адміністраційної влади.

Не можна вибирати до устроєвих самоуправних органів: заводових військових, урядовців староства, повітового виділу, воєвідського уряду і функціонарів державної поліції і граничної сторожі в чинній службі. Мусить приняти мандат, хто дав згоду на поставлення своєї кандидатури. Мандат можуть зложити саліки, недужі, ті, що попали в лихий господарський стан, ті, що мусять часто виїзжати, або мають інші важні причини. Про це рішає повітовий виділ, а для міст, виділених з повітового звязку, — маґістрат. Вони мають право наложити на особу, що безправно відмовилася приняти мандат, або його перед часом зложила, кару від 10 до 1000 зол.

Член устроєвого самоуправного органу тратить мандат, якщо зайде причина, що виключає його вибиральність. Так само тратить мандат, якщо не явиться без оправдання на три з черги засідання даного устроєвого самоуправного органу. Не вільно також входити йому в правні взаємини в ролі контрагента з тим самоуправним органом, котрого є членом. (Д. б.)

Д-р Степан Баран.

—o—

З орґанізаційного руху.

КОПИЧИНЦІ

Дня 27. червня ц. р. відбулася в Копичинцях повітова політична нарада. На нараді було заступлених 17 сіл, а всіх учасників було 60. Нарадою проводив голова Повітового Комітету УНДО д-р *Безпалько*, а секретарював п. *Антін Захарин*. Реферат про політичне положення українського народу в краю, про тяжкі умовини праці УПР на парляментарному терені, про міжнародню політичну ситуацію з узглядненням українських справ, та про нові закони, а зокрема закон про громадське самоврядування і шкільний реферував п. сенатор д-р *А. Горбачевський*. У дискусії, яка виявзалася по рефераті, забирали голос селяни: пп. Мальський з Васильковець, Попіль з Товстенького, Хамчук з Чорнокінець Малих, Рудавський з Крогульця, а крім того п-ні Томашівська з Коцюбинець і м-р Фірчук з Копичинець. Селяни висловлювали своє невдоволення **з тої полеміки, яка ведеться від деякого часу в нашій пресі, а особливо з того напрямку, в якому ту полеміку веде „Новий Час“, „Наш Прапор“ і споріднені органи.** Затронули теж справу конфлікту між молодю і старшим громадянством, та справу „Луґів“. Пояснення в усіх тих справах дав голова Повітового Комітету. Після дискусії всіма голосами присутніх, при здержанні від голосування двох представників молоді, ухвалено таку резолюцію: 1) Супроти посиленого наступу ворожих чинників на наше істнування як нації, необхідна повна консолідація українського громадянства, яка находить свій вислів в приналежности до партійних організацій. А тому, що одинокою українською національною партією, яка веде творчу роботу на всіх ділянках орґанізованого українського життя так тут у краю, як і за кордоном, є партія УНДО, то нарада визнає за конечне, щоби усі активні, свідомі українці зголосили свою приналежність до партії УНДО, та взиває політичний провід партії в повіті в якнайскоршому часі докінчити реєстрацію членів партії в повіті, взиваючи при тім всіх громадян-членів партії до співпраці у тій акції; 2) Нарада стверджує, що завдяки заходам нашого політичного проводу українська справа стає важним міжнароднім політичним чинником, над яким в рішаючих хвилинах історія не зможе без повного заспокоєння постулятів українського народу перейти до порядку дня, а тому нарада взиває політичний провід, тобто провід партії УНДО як представницю народу справи закордонної пропаґанди не занедбувати та вести її зі здвоєною енерґією далі; 3) Нарада признає, що одною з найактуальніших внутрішніх політичних справ у краю під теперішній момент — це справа громадського самоврядування і справи шкільні. Щоби ослабити звернене проти українського народу жало дотичних законів, нарада вважає за конечне вже тепер переводити підготовчу роботу до майбутніх виборів до громадських репрезентацій через організацію українського населення кожного села і міста, щоби до тих виборів прийти зорганізованими, та таким чином забезпечити відповідну до чисельности українського населення у повіті більшість у громадських радах нижчого типу та відповідний вплив на склад волосних рад.

У шкільній справі нарада одобрює постанову і заходи Головної Управи Р. Ш. про організацію і поширення приватного шкільництва та домашнього навчання.

4) Нарада висловлює довіря проводові партії УНДО в його праці у краю і за кордоном, та УПР-тації за її оборону прав українського народу в парляменті.

Доляр паде дальше.

У Варшаві занотовано дальше обниження курсу доляра. Він мин. суботи обнизався цей курс на 31 ґр. Дня 10. липня платали у Варшаві за доляр з чеку Ню Йорк 6.09, телеграфічного переказу 6.12 зол.

На Закарпатті повінь шаліє далі.

УЖГОРОД, ПАТ. Зливи спричинили катастрофальну повінь Тиси, що вийшла з берегів і залляла копальні соли, створивши велике озеро, що захопило 5 сіл. Вода наплинула вночі й заскочене населення мусіло рятуватися на дахи й дерева, дожидаючи серед бурхливих хвиль ратунку. З ріки витягнули досі 5 трупів, 50 осіб пропало без вісти. Близько 2000 осіб найшлося без даху над головою. Влада почала ратункову акцію. Залізничий і телефонічний звязок зі даною околицею перерваний.

—o—

Японія ліквідує терористів.

ТОКІО, 11. 7. ПАТ. Японська поліція відкрила велику терористичну змову, що планувала ріжні замахи, в першу чергу на японського премієра й мін. військових справ. Багато осіб арештували. Державних будинків, мешкань визначних політиків та англійської амбасади пильнують поліційні стійки.

Коли Австрія говоритиме з Німеччиною?

ВІДЕНЬ, ПАТ. На зборах у Ст. Пельтен заявив канцлер Дольфус: Якщо німці не рушатимуть нашої самостійности, будемо з ними говорити як давніше. Але якщо вони з одного боку впевняють нас, що не змагають до „аншлюсу“, а з другого роблять залежним від цього мир, не можемо приятелювати з німецьким урядом. Ми готові до приязні, але зі зовсім чесним контрагентом.

Гітлер заповідає смерть партіям.

БЕРЛІН, ПАТ. На злеті штурмових відділів у Дортмунді виголосив канцлер Гітлер промову, в якій рішуче виступив проти тих, що уважали ліквідацію політичних партій в Німеччині за переходовим явищем. Політичні партії — заявив Гітлер — викинено раз на все з німецького життя й не вернуться ніколи. Ми всі свідомі того, що доба повнак корупції не повинна повторитися. Я щасливий, що зумів заключити з Римом конкордат, за основі якого заборонено духовенству вести політично-партійну діяльність. Боротьба за владу в Німеччині скінчилася. Націонал-соціялісти стоять на порозі нової епохи, що ставить їм два завдання: 1) добути на 100 відс. громадянство для своєї ідеольоґії і 2) перемогти безробіття

Новий присуд хорватів.

Дня 10. ц. м. скінчився у Білгороді процес проти б. поручника австрійської армії Рукавіни, якого обвинувачували у підготовці повстання у Хорватії при допомозі засобів із закордону. Рукавіна присудили на кару смерти, найближчого його співробітника на досмертну вязницю, кількох інших на досмертну тюрму. Присуд не безапеляційний.

НОВИНКИ

— **Повіні і сніги на Буковині.** Безупинні дощі спричинили й на Буковині повіні. Ріки Бистриця, Дорна, Молдава, Сучава, Серет і Прут виллили з доплинами з берегів та понищили кільки тисяч морґів засівів. Водночас в горах Буковини впав такий сніг, що заляг їх на 10 цм. грубою верствою і населення ходить у зимовій одежі. Температура вагається між 6—10 ступні Ц. Так само залляла повінь околицю Чернівець, м. і. в Ґоґолині половину села з церквою і цвинтарем. Люди їздять по селі човнами.

— **Іспит зрілости в Бучачі:** В днях від 16. VI. до 21. VI. червня відбувся іспит зрілости в місцевій гімназії. До іспиту сідало: 9 українців, 11 поляків, 13 жидів. З українців здало 6, поляків 10, жидів 11. З українців здали: 1) Мельник Петро, 2) Микола Крижанівський, 3) Грабар Олекса, 4) Душар Ярослав, 5) Яцук Осип, 6) Рибак Ізидор, 7) Легкий Василь. — Предсідником був дир. місцевої гімн. Позьняк.

— **З нагоди національного французького свята** дня 14. ц. м. у французькім консуляті у Львові прийматиме в год. 12. атташе консуляту п. Мортіє.

— **Черновецький університет ліквідуватимуть?** Румунські студенти черновецького університету вислали до уряду меморіял, в якому домагаються зліквідувати його зовсім або перенести в інше місто, мотивуючи, що нема чого вдержувати його в столиці Буковини, де він своєї ролі — виховувати молодь в інтересі румунської нації — не виконує. Що відповість уряд — побачимо.

ЧЕРГОВА УМОВА ПРО НЕНАПАД.

ВІДЕНЬ, 11. 7. ПАТ. „Нає Вінер Тагблят" повідомляє, що в Льондоні кружляють вістки про недалеку умову між СРСР і Австрією та Мадярщиною. З тією справою тісно вяжеться недалека поїздка Літвінова до Відня.

—o—

СТРАХІТТЯ ПОВЕНІ.

СТАНИСЛАВІВ. ПАТ. Ріки Стрий, Свіча і Дністер у Жидачівщині та Бистриця Надвірнянська у Станиславівщині виступили з берегів і несуть страшне спустошення. Стан води р. Свічі в Журавні сягає до 2.70. В Журавні дорога і міст н. Свічі ушкоджені і тому комунікація перервана. Всі мости на відтинку дороги Журавно-Млиниська знищені, а міст у Межиріччі підмулений. Також комунікація між Журавном і Ляхівцями перервана. В с. Дубравці вода р. Свічі окружила 117 хат. Вода в ріці Стрий сягає до 3.40 м. У селах Межиріччя, Гніздичів і Буківцях вода затопила хати. Вода в Дністрі у Журавні сягає до 3.62 м. Комунікація між Жидачевом-Іванівцями та Заболотовом перервана. Дністер затопляє все більше і більше піль та сіножатей.

У Жидачівщині затопила вода 12 рибних ставів, а крім того у селах Сулятичі 2.500 гектарів землі, у Межиріччі 160 гектарів, у Вовчкові 120 гектарів, у Гніздичеві 175 гектарів і Покрівцях 290 гектарів землі. У Миколаєві теж Дністер виступає далі з берегів.

Вода у Бистриці Надвірнянській під Станиславовом сягає до 2.70 м. та затопила передмістя Станиславова і зализає з місті нижче положені вулиці. Рятункову акцію веде пожежна сторожа. Матеріяльні втрати величезні.

В селі Кутиська пов. Товмач в Дністрі втопилася 7-літня дівчинка Параска Соловій.

— **Новий ректор львівської техніки.** Президент Польщі іменував на 1933/34 та дальші два шкільні роки ректором львівської техніки звич. проф. водного будівництва інж. д-ра Оттона Надольського.

— **Ціни збіжа йдуть вгору.** В звязку з тим, що жнива в Польщі, а специяльно в південно-східній полосі, припізнилися на 2 тижні та що в Познанщині зачнуться вони найскорше за тиждень, занотовують усі польські округи підвишку цін збіжа. У Варшаві нотували в останніх днях ціну 25.50 зол. за 100 кг. жита і 42 зол. за 100 кг. пшениці. Сподіються, що в найближчих днях ті ціни підійдуть ще більше вгору. Жита на ринку в Польщі майже не видно, постачають його тільки державні збіжеві заведення, ще й заробляють тепер на ньому добре.

— **Смерть 120-літньої бабусі.** В суботу мин. тижня вмерла у Львові 120-літня бабуся Антонина Каллерова. До останніх днів почувалася дуже добре, була рухлива і памятала дуже добре усі незвичайні політичні випадки та події, що трапилися за її життя.

— **Ріжні вістки.** На міжнародній конгрес істориків, що відбудеться у Польщі у серпні приїде з Ленінграду трьох радянських учених Академії. — 30.000 американських робітників у текстильних фабриках страйкує, домагаючися підвишки платні на 20 проц. — Еспанський парлямент затвердив дуже суворий закон про право носити зброю; закон спрямований проти бандитизму, що поширюється між безробітними і підчас заворушень. — В околиці Трускавця експедиція геольогів та інжинірів з Варшави шукає за нафтовими теренами. — В Америці є чотирьох жидів губернаторами стейтів: ню-йорського, ілінойського, новомексиканського та орегонського; всі чотири взяли вони участь у „жидівськім святі" в Шікаґо. — Китайські бандити захопили 5 англійських морських старшин і домагаються від англійського уряду викупу 1 міл. юанів. — 7-го ц. м. англійська королівська пара святкувала 40-ліття свого подружжа. — В Льондоні підписали новий торговельний договір Австрії з Польщею. — Софійська поліція обсадила одну з дільниць столиці, перевела масові ревізії й арештувала кількасот осіб, у яких найдено зброю. — Німецький уряд устійнив для своїх літаків нові відзнаки: Букву „Д" на німецькім чорно-біло-червоному прапорі і свастику на обох крилах.

— **Дійсно священича родина.** У Кентон у Зл. Державах живе старша вже жінка, що має 38 священиків у своїй найближчій родині. Вона є дочкою священика, сестрою пятьох священиків і дружиною священика. Далі вона є невісткою і братовою священика, і теж матірю двох і тещею двох священиків. Врешті вона є бабкою чотирьох і тіткою 21 священиків — отже має у своїй найближчій родині 38 священиків.

— **Розвід вірної фільмової пари.** Майже одночасно зі звісткою про міліонову спадщину фільмової артистки Мері Пікфорд, обігла світ друга звістка, що її довголітнє щасливе подружжа з Дугласом Фербенксом закінчилося розводом. Вони були зразковою парою в Голівуді, де розводи між артистами траплялися так само часто, як у фільмах. Фербенкс і Пікфорд рідко коли розставалися і виїздили разом на довгі ферії. Спершу люди гадали, що звістка про їхній розвід це один із засобів реклями практикований на широку скалю фільмовими артистами. Нині вже всі знають, що це правда, хоча мало хто знає, які дійсні причини розстання вірної пари. Перша заговорила Пікфорд кажучи, що Фербенкс сварливий і має поганий характер; згодом і він відповів, що вона не завсіди така солодка, як виглядає на екрані. Він скінчив 50 літ, вона 40; обоє мають міліони і можуть задовольнити всі свої примхи. Слава їх зблідла, але капітали зросли.

— **Новомодне бюро посередництва.** У самому серці Льондону повстало бюро, що допомогає багатим чужинцям орієнтуватися у чужім середовищі без труднощів і помилок. Бюро це має приємну назву „Спеціяльно для вас" і веде його добродій з титулом „сера" і „д-ра" літератури". Приїзжає чужинець до Льондону і просто з залізничого двірця може поїхати туди. Там скажуть йому, які готелі в якій ціні, яке мають товариство і які вигоди, де найти приватне мешкання, яку взяти службу, які з ким робити знайомости, як одягатися, як провести найкраще день від ранку до вечора. Одним словом: чого душа ваша забагне — спорту та проходів в елеґантному товаристві, науки танців, музики, подорожі човном у місячну ніч по Темзі або верхи у Гайд-Парку, інтеліґентних осіб до гутірки або книжок — усе це скаже вам і полагодить за вас згадане бюро. Треба мати тільки гроші.

— **Проти бороди.** Весною принесла преса звістки, що цього року стане модною, як колись, борода у мужчин. Саме цими днями займалися цією справою найбільше заінтересовані: стрижії на своїм міжнароднім конгресі у Льондоні. Зїзд попередила широка анкета в американській пресі. Адже Америка організує не тільки великі економічні конференції, але і конкурси краси, славні на весь світ. Когож питати про мужеську бороду як не молоде жіноцтво? І воно рішило — ні. Найбільше цим утішені саме стрижії, що голять щодня міліони мужчин.

— **Свято уродин міліярдера.** Цієї пятниці Джон Д. Рокфелер, один із найбагатших людей у світі, кінчить 94 роки. Живе він у стейті Ню-Йорку у власнім маєтку в Террітавн. Він не змінить програми дня у це свято, тільки гратиме зі своєю внучкою ґольфа. Вранці дістане він, згідно з традиційним анґльосаським звичаєм, торт від своєї рідні з 9 білими і 4 рожевими запаленими свічками. На обіді буде його молодший син з жінкою та дітьми та кільк аосіб з рідні.

— **Новий Ляндру.** В італійському портовому місті Специї скінчився на днях процес проти т. зв. італійського Ляндру — Серватті, що вбив пять жінок, заманюючи їх оголошеннями про охоту вженитись до свого мешкання. Останню таку свою жертву, старшу жінку, Серватті порубав на шматки, запакував у кіш і надав до поїзду Специя-Неаполь. Це поставило на ноги всю поліцію Італії і злочинця прихопили. Суд присудив його на кару смерти розстрілом у плечі. Дружину Серватті від співучасти у злочинах чоловіка звільнили.

— **Як накладають на себе руку в Празі?** Празька поліція видала недавно цікаву статистику своєї діяльности за три роки: 1929, 1930, і 1931. У статистиці присвячено багато місця самогубствам, а цифри з тієї царини виказують таке: На 307 осіб, що наложили на себе руку в 1929 р., 100 зробило це при допомозі шнурка, серед цього 70 мужчин і 30 жінок. На всіх 307 випадків самогубств було 193 мужчин і 114 жінок. Вичисляючи способи, якими позбавляють себе люди життя, статистика виказує, що мужчини роблять це найчастіше револьвером, жінки отрутою.

— **„Ліс письменників" у Франції.** Як відомо, ввіз дерева до Франції обложений високим митом. Проте кілька днів тому митна станція Кель пропустила без оплати два цілі дерева, що мають своєрідну історію. Призначені були вони для французького режисера Люнє По, що недавно покинув театр і живе самітно на своїм хуторі повним сільським життям. Всеж таки не може він забути минулого і бажання звязати його зі своїм теперішнім життям піддало йому дуже цікаву ідею: засадити собі лісок письменників. Попросив усіх авторів, яким перше ставав у пригоді, прислати для його ліску одно або два дерева. Чимало письменників згодилося на його прохання: Бернард Шов прислав йому коренистий дуб, Савуар орібит сосну, Метерлінк два евкаліпти зі свого саду в Ніцці, Ґергард Гавптман дві поморські смереки, власне ті дерева, що їх митна станція Кель пропустила без оплати. Лісок письменників задумує Люнє По посадити дуже цікаво: під кожним деревом стоятиме маленька таблиця, на якій виписані будуть імена та твори жертводавців. Молоді таланти зможуть підчас проходу в ньому, на думку По, багато навчитися. Бо й де малоб родитися поетичне натхнення, як не в тіні отих поетичних дерев?

— **Париські директори театрів нарікають.** Ще недавно, кілька літ тому, париські театри були одним із найкращих театральних підприємств у світі; всі були повні, без огляду на ціни та репертуар. У останніх роках власники цих театрів ствердили значну знижку доходів; за 1932 рік доходи ці зійшли на 610 міл. менше, за 1931 р. на 706 міл. менше. Знижка торкається головно більших театрів і мюзік-голів, бо кабарети, інтимні театри та кіна досі кризи не відчувають.

— **Церква в авті.** На світовій виставі в Шікаґо загальну увагу звертає церква на колесах. Є це каплиця в авті, власність місійного товариства „Поширення католицької церкви", що переїхала в ріжних країнах більш як 100.000 анґл. миль з пропаґандою. Ця мандрівна церква посвячена кардиналом Ґіббонсом у 1915 р. і має вівтар, 70 місць, сповідальницю, образи і помешкання для духовника з двох кімнатчин і кухні.

МАЛИЙ ФЕЙЛЕТОН.

Похвала ресторану та каварні.

На селах дощі, зливи, повені. Із листів літників віє чорною меляхолією. А у львівських каварнях і ресторанах соломяні вдівці сидять усміхнені і журяться тільки одним: „якби тільки ця клята погода жінки з літнища не приґнала". І самотні чоловіки проганяють оловяні хмари на небі хмарами зі запашних папіросок і проти чорної меляхолії лікуються чорною кавою.

Зайшла цими днями розмова про цьогорічне літо. Сказав хтось, що пропав рік здоровля, бо нема змоги поїхати в гори і треба дихати тільки каварняним димом. Та були й завзятущі оборонці міста — заприсяжені міщухи. Із цієї довгої, здебільша нецензурної дискусії (щоб жінки на провінції не довідалися), варт записати три дотепи покійного д-ра Осипа Партицького зі Станиславова, що славився блискучим гумором. Ці дотепи, списані д-ром Ю. О. дійшли аж до Львова і відограли ролю сильних арґументів у суперечці на тему каварняно-ресторанного життя.

1) Чому пересиджую у ресторані?

Бо я обчислив, що люди переважно вмирають дома; у ресторані виняткою, а я хочу жити.

2) Чому їм у ресторані?

Бо там найздоровіший харч. Чоловік нездужає не від того, що їсть, а від того, що переїдається. Дома мусить переїстися; там так просять і припрошують, що, щоби не загнівати господарів, мусить чоловік переїстися. У ресторані такі малі порції, що хочби їх скільки зїв то нема небезпеки переїстися.

3) Чому пересиджую в каварні?

Бо в каварні найздоровіший воздух. Там так закурено, що ніякий бациль не годен жити.

Відозви й комунікати.

ДО ХВАЛЬНИХ УКРАЇНСЬКИХ КУЛЬТУРНО-ОСВІТНИХ ТА ЕКОНОМІЧНИХ УСТАНОВ.

Читальня „Просвіти" в Галах Вижних є від багатьох літ важним чинником в розбудові культурно-освітнього життя громади, а виявом досягнень тієї довголітньої праці є вже нині національна свідомість всіх громадян села, є надбання на економічнім полі, є добре розвинена кооператива, є велике і свідоме заінтересовання всіх громадськими справами та життям української нації на всіх землях.

Одначе село назагал бідне й тому не могло досі придбати відповідного власного читальняного дому. Читальня міститься в малі; кімнаті кооперативного дому та не може якслід розвинути своєї діяльности. Тепер, коли читальню відновлено (читальня була розвязана 7 років) праця в ній збільшилась, набирає повного розгону і щораз більше відчуваємо брак відповідного приміщення.

Тому, йдучи назустріч змаганням громади, видів читальні рішив приступити цього року до будови власного читальняного дому. Власними силами трудно нам забратися до того діла.

Звертаємося з проханням до наших культурно-освітних та економічних установ:

Поможіть нам зdвигнути той дуже потрібний дім в нашім селі!

Поможіть нам хоч найменшим даром, а причинитеся до поступу одної клітини українського організованого життя, якою є читальня в Галах Вижних, а яка також хоче вставити свої здобутки у змаганнях на шляху до світлих майбутніх днів нашої нації.

Жертви просимо слати на адресу: голова читальні „Просвіти": Василь Гук-Гончак, Галі Вижні, почта Дрогобич 2.

Дописи.

ТЕРЕБОВЕЛЬЩИНА.

Історія одного хреста й одної панахиди. В сел. Гумниська стояв біля церкви ще від 1917 р. березовий півтораметровий, високий, зовсім примітивної роботи хрест. Цей хрест на другий день Зелених Свят (це храмовий день в Гумниськах) прикрашувала місцева молодь цвітами, вінками й хоругвками і по Сл. Б. відправлялася щороку під тим хрестом панахида за померших. Цього року, як і давніше, замаіла молодь хрест і дала напис „За волю-долю вітчини“, а по Сл. Б. місцевий парох відправив звичайну панахиду без ніякої промови. Цей чисто релігійний акт не мав ніяких прикмет політичної демонстрації, а проте поліція списала протоколи і передала справу до староства в Теребовлі, що дня 13. 6. ц. р. переслухало всіх і присудило місцевого пароха о. Семена Гаврилюка на 1000 зол. гривни, місцевого гімн. абсольвента Мирослава Понятишина на півтора місяця арешту, 12 місцевих хлопців кожного по 7 діб арешту і заплату 30 зол. адміністраційних коштів. Крім цього староство під загрозою примусового поступовання видало доручення усунути до 7 днів з церковного подвіря хрест. Всі обвинувачені і присуджені внесли солідарно рекурс до окружного суду в Тернополі. В селі всі селяни здивовані таким надзвичайно суворим присудом.

ТОВМАЧ.

Справа української мови в гімназії. В 1910/11 шк. р. засновано в Товмачі першу клясу державної гімназії клясичного типу. Кожного слідуючого року гімназія збільшувала кількість кляс, врешті стала 8-клясовою. Фреквенція була доволі велика, учасниками українці, жиди й поляки. Ще поки заснували гімназію, старались українці про українську викладову мову, або утраквізацію школи, але безуспішно; гімназія мала польську мову навчання, української вчили як предмету. Підчас війни фреквенція школи дуже змаліла, так, що напр. в 1917 році приймали учнів серед шкільного року і то навіть з 3. кл. народної школи (очевидно з іспитом), щоби тільки мати відповідний стан. Української мови вчили кваліфіковані пізніше некваліфіковані учителі з народної школи. Після війни вчили ще по українськи, але казали ученикам, що „недостатечна нота з рускего не пшешкадза пши пшейсьцю до вижшей кляси“, а це очевидно учеників надто до праці не заохочувало. Кілька літ тому викинено українську мову зовсім з гімназії (не знати з яких причин і за чиєю ініціятивою) і тепер її вже не вчать. В 1932/33 шк. р. гімназія мала около 200 учеників, в тім понад 60 українців; решта жиди (дуже великий процент) і поляки. Дійшло до того, що в українськім повіті молодь не може вчитися своеї рідної мови. Вину за це поносимо в першій мірі ми самі, головно наш тутешний провід. Бо наскільки відомо, з нашого боку не зроблено нічого, щоби привернути українську мову як обовязковий предмет в гімназії. Ріжні причини зложилися на те: Одні, щоб не дразнити, другі, щоб не наражуватися, треті з простої каригідної байдужости, ще інші не вірили в успіх евентуальних старань. А все це кидає на нас самих якнайгірше світло. Наше місто називалося давно Галий Товмач від свого положення, але видно, що те положення впливає дещо й на душі його мешканців. Щоби на будуче направити зло, звертаюся тією дорогою в імені всіх українців повіту і тих, які посилають і будуть посилати свої діти до гімназії, до міністерства освіти і Л. Ш. Кураторії з домаганням завести навчання української мови як обовязкового предмету з найближчим шкільним роком. Нашу Парляментарну Репрезентацію та провід Р. Ш. прохаю інтервенювати в тій справі.

О. К.

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ.

КООПЕРАТИВНА РЕСПУБЛИКА, липень-серпень 1933. Зміст: На окраю днів (актуальні замітки). Бажанович, І.: Драбинястим по галицькій волості. І. Витвицкий: Брати Симиренки. Раковський, Я.: Шляхами теперішньої господарської скрути. Храпливий, Е.: Зміни в стані рогатої худоби в Сх. Галичині в рр. 1880—19[illegible]. Іваниис, В.: Використання джерел енергії на Вел. Україні. Жід, Шарль: Історія взаємин марксизму з кооперативізмом. Міллер, Г.: Про суть і принцип кооперації. Туган-Барановський, М. І.: В чому суть кооперації? Чернецький, А.: За перебудову нації. Федак, І.: Кредитова кооперативи в першім чвертьрічу 1933 р.

ЮНАЦЬКА ДУМКА, ч. 3. Львів, липень 1933 р.

BULLETIN MENSUEL DE RENSEIGNEMENTS ECONOMIQUES ET SOCIAUX. Rome 1933, juin. №. [illegible]

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр.

Театр нечинний з причини ферій.

Театр Розмаїтостей.

Середа, 12. липня год. 8. веч. „Івзи і Кристина“.

Четвер, 13. липня год. 8. веч. „Мурявок“ Трупа Редути під пров. Остерви.

Кіна.

АДРІЯ: „Добродій людства“.
АПОЛЬО: „Муж з уяви“.
АТЛЯНТИК: „Кік“.
КАСІНО: „Чому згрішила“ та „Мужі і жінки“.
КОПЕРНИК: „Манджурія горить“, „Симфонія 6-х міліонів“.
МАРУСЕНЬКА: „Манджурія горить“, „Симфонія 6-х міліонів“.
МІРАЖ: „Серце на роздоріжжю“.
МУЗА: „Кожному вільно кохати“.
ПАЛЯС: „Спів — цілунок — дівчина“.
ПАН: „Распутін“ і „Вікторія та її гусар“.
ПАСАЖ: „Небезпечна гра“ (Том Мікс), „Пат і Патахон як стрільці“.
СТИЛЕВЕ: „В кожній пристані дівчина“ і „Ревія“ Садовського.
ХИМЕРА: „Мущини в її житті“.
УТІХА: „Його маленька“ і ревія.

Закордонне радіо.

Середа, 12. липня 1933.

Братислава (279,3) 19.25 Соната джезбендова; **Париж** (328,2) 21.30 „Ле Ціале“ оперетка; **Міляно** (331,4) 11.15 Легка музика; 17.10, 21.30 Концерт; **Штрасбург** (345,2) 20.45 Симфонічний концерт. **Букарешт** (394,2) Фортепян; **Рим** (441.2) 20.45 Італійська опера; **Брюсель** (509,3) 17.00 Концерт; **Відень** (518,1) 17.20 Концерт; **Мінхен** (532,9) 18.25 Циганські пісні; **Будапешт** (550,5) Симфонічний концерт; **Харків** (937,5) 8.00 Грамофон, 9.00, 13.50 Концерт; 10.00, 17.30 Музика; **Осльо** (1083) 20.00 Концерт радіоорхестри; **Давентрі** (1554,4) 15.15, 19.15, 20.00, 21.20 Концерт.

Львівське радіо.

Середа, 12. липня 1933.

7.00, 7.05, 7.20, 7.25, 7.30, 7.52, 7.55 Ран. програма; 12.05, 13.00, 15.15, 17.15, 19.43, 22.25 Трансмісія з Варшави; 14.55, 15.10, 19.05, 22.20, 22.40 Грамофон; 15.25 Господарський комунікат; 15.35 Збіжева біржа; 18.15 „Чому щороку стільки людей потапає“ відчит, 19.20 Всячина; 21.00 „Радіо — дітям“; 21.10 Фортепян; 22.00 Відчит мовою есперанто.

Четвер, 13. липня 1933.

7.00, 7.20, 7.25, 7.30, 7.52, 7.55 Ран. програма; 12.55 Полудневий денник; 14.55, 15.15, 15.50 Грамофон; 15.10 „Сільва рерум“; 15.25 Господарський комунікат; 15.35 Збіжева біржа; 16.00 „Матуся“; 17.00, 18.35, 19.40, 20.00, 21.10 Трансмісія з Варшави; 16.30, 17.15, 22.00, 22.40 Трансмісія з Цехоцінка; 19.20 Всячина; 22.25 Спортові вісти.

Пятниця, 14. липня 1933.

7.00, 7.05, 7.20, 7.25, 7.30, 7.52, 7.55 Ран. програма; 12.55 Полудневий денник; 14.55, 15.15, 15.50, 18.35, 22.40 Грамофон; 15.10 Сільва рерум; 15.25 Господарський комунікат; 15.35 Збіжева біржа; 16.00 Трансмісія з Цехоцінка; 17.15, 19.40, 20.00 Трансмісія з Варшави; 19.20 Всячина; 22.25 Спортові вісти; 22.35 Комунікати.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Високі Школи в Кракові. 1. Ягайлонський Університет. Вписи тривають до 30. IX. ц. р. за винятком вид. медичного, хліборобського й фармації, до яких треба внести прохання до 15. IX. ц. р. До прох. треба долучити: а) свід. зрілости, б) метрику народження, в) коротке курікулюм віте, г) свід. моральности, наскільки була хоч річна перерва в студіях, д) свід. про відношення до війська, е) свід. відбуття студій (в разі перенесення до Я. У. з інших Вис. Шкіл), ж) свід. здоровля виставлене комісією при Унів. (оглядини від 1.—15. IX. ц. р., і з) свід. незаможности на приписаних Університетом блянкетах, наскільки кандидат старається про розложення оплат на рати. (Всі свідоцтва в оригіналах). 2. Гірнича Академія. Має два виділи: гірничий і гутничий (металюргічний). Прох. вносити від 1. VII. до 15. IX. Залучники ті самі, що й під 1) за винятком свід. лік. оглядини і окрім того треба залучити свід. відбутої практики. Обовязує кандидатів: конкурсовий іспит з математики й фізики, наскільки число кандидатів сягне понад норму і лікарські оглядини. Оплати — 372 зол. в 6-х ратах. 3. Вписи тривають до 30. IX. До Академії Мистецтв приймають і без свідоцтва зрілости, наскільки кандидат виказеться відповідними здібностями. 4. Вища Торговельна Школа (В. Ш. Г.). Школа не признана Міністр. Освіти за академічну. Приватна. Вписи тривають до 30. IX. Оплата місячно 45 зол. Крім цих шкіл є ще Державна Педагогія, Рільн. Курси і Вищі кооп. курси. Життя в Кракові коштує від 70 до 100 зол. місячно. За докладнішими інформаціями звертатися на адреси: Кобільник Волод., Дрогобич, Стрийська, Дідковський Всевол., Катовиці, Залізна (Желязна) ч. 1.

БІРЖА.

ДОЛЯР.

У вівторок 11. липня філія Польського Банку у Львові платила за долар 5.96 зол. Тенденція далі знижкова.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

„Маслосоюз“ платив кооперативам дня 11. VII.: масло 2.10, молоко 15 сот., сметана 70 сот., яйця 2.80 зол. за копу. Тенденція на масло, сметану і яйця удержана, на молоко слаба.

ЗБІЖЕ.

За 100 кг. льоко ст. над. парітас 200 км. Ціни ринк.	золотих від	золотих до
Пшениця двірська	40·—	41·—
Пшениця збірна	38·—	39·—
Жито одноціле	25·75	26·—
Жито збірне	25·—	25·25
Ячмінь двір. одноцілий	23·50	24·—
Ячмінь на мливо	22·50	23·—
Овес галицький	9·75	10·25
Овес замоклий	14·25	14·75
Кукурудза краєва	23·—	23·50
Бараболя промисл.	2·50	3·—
Фасоля біла	20·—	22·—
Фасоля кольорова	13·—	14·—
Фасоля краєва (з мішк.)	17·—	18·—
Горох пів-Вікторія	24·—	26·—
Горох полевий	21·—	25·—
Бобик	10·50	11·—
Вика чорна	10·50	11·—
Вика сіра	9·—	9·25
Сіно солодке прасов.	6·50	7·50
Солома прасована	4·50	5·—
Гречка	16·25	16·75
Льон	38·—	40·—
Лубін синій	8·—	8·25
Ріпак озимий	40·—	42·—
Висівки житні	10·50	10·75
Висівки пшеничні	10·50	10·75
Пшоно	38·—	39·—
Просо краєве	28·—	29·—
Макухи льняні	17·—	18·—
Конюшина черв. за.	70·—	72·—
Мак синій	180·—	190·—
Мак сивий	160·—	170·—
100 кг. льоко Львів	**від**	**до**
Пшениця двірська	41·50	42·50
Пшениця збірна	39·50	40·50
Жито одноціле	27·75	28 —
Жито збірне	27·—	27·50
Ячмінь на мливо	23·75	24·25
Овес збірний	14·50	15·—
Мука пшен. люксусова	71·—	71·50
Мука пшен. 65 проц.	46·—	47·—
Мука житня тип урядн.	44·50	45·—
Висівки житні	10·75	11·—
Висівки пшеничні	10·75	11·—
Крупи ячмінні грубші	38·—	40·—
Пшоно ч. 1	41·—	43·—
Пенцак ч. 10	38·—	40·—
Сіно солодке кр. пр.	7·50	8·50

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

КОНКУРС.

Головна Управа Р. Ш. оголошує [illegible] конкурс на учителя польської мови і математики при гімназії в Городенці з [illegible] чинцем вношення подань до [illegible] серпня 1933. Вимагані повні кваліфікації.

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО“.

Розмір часопису: 3 шпальти текстові і 8 шпальт оголошеневих.

1 мм одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень	зол. 0.15
1 „ одношпальтовий надіслане і некрольоги	„ 0·40
1 „ „ в тексті і новинках	„ 0·48
1 „ „ на першій сторінці	„ 0·55

Дрібні оголошення від слова:

матримоніяльні по	зол. 0.15
купно, продаж, винаєм і т. п.	„ 0·10
шукаючі праці	„ 0·08

слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка	1/1	зол. 380·—
„ „	1/2	„ 200·—
„ „	1/4	„ 110·—
„ „	1/8	„ 60·—

Текстові сторони 50 проц. дорожче.

За редакцію відповідає Олександер Костик   Видає Видавнича Спілка „Діло“.   З друкарні Вид. Спілки „Діло“, Львів, [illegible]